

Contents

Punktskriften slik vi kjenner den i dag, ble presentert i 1825 av franskmannen Louis Braille. Tidligere hadde man forsøkt å lære blinde å lese vanlige bokstaver som var trykket i relieff, noe som var både tidkrevende og vanskelig. Ikke kunne blinde lese hva de selv hadde skrevet heller, for det fantes ingen gode metoder for å lage håndskrevne bokstaver i relieff.

Punktskriftsystemet som Louis Braille laget, gjorde at blinde både kunne lese og skrive og er laget spesielt med tanke på at skriften skal leses med fingrene. I punktskrift brukes ulike kombinasjoner av inntil seks punkter, tre i høyden og to i bredden. Denne enheten kalles en punktskriftcelle. Systemet omtales som 6-punkts eller litterær punktskrift og brukes i dag av synshemmede over hele verden.

Punktene benevnes med tall fra 1 til 6.

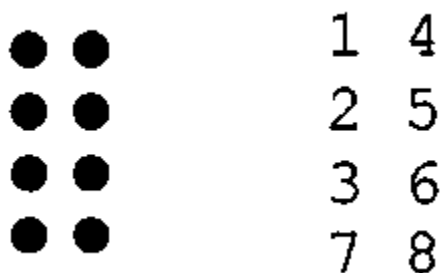
Punktskriftcellene i 6-punkts Braille gir 64 ulike kombinasjonsmuligheter. Punktskrift i 6-punkts Braille kan skrives ved å bruke en manuell punktskriftmaskin. På begynnelsen av 1980-tallet begynte datamaskiner med tastatur for skriving av punktskrift å bli vanlige. De første modellene kunne gjengi 20 tegn med punktskrift om gangen på ei leselist. Disse datamaskinene var laget spesielt for blinde og hadde egne operativsystemer og tekstbehandlingsprogram.

Noen år senere kom leselister som var laget for å kobles opp mot vanlige datamaskiner. Blinde personer kunne på denne måten bruke mange av de samme programmene som ble brukt ellers i samfunnet. Dette var en revolusjon for mange punktskriftbrukere. De fikk nå rask tilgang til svært mye ny og oppdatert informasjon. Disse leselistene var stasjonære, og kunne vise opp til 80 bokstaver/tegn om gangen.

Med bruk av datateknisk utstyr, og etter hvert tilgang til Internett, fikk blinde også helt andre muligheter til å kommunisere med andre mennesker, for eksempel via e-post. Det var ikke lenger noe problem å skrive til venner og kjente som ikke behersket punktskrift.

Det ble etter hvert også utviklet programvare for syntetisk tale. Ved å bruke syntetisk tale kan en for eksempel spare tid når en skal lese store tekstmengder.

Da det ble mulig å lese punktskrift ved hjelp av datateknisk utstyr, ble det klart at den tradisjonelle 6-punkts punktskriftcella ble utilstrekkelig. Punktskriftcella ble derfor utvidet med to punkter. Dette gav ei celle med åtte punkter, og antallet kombinasjonsmuligheter økte til 256.

Punktskriftcelle i 8-punkts Braille

I 6-punkts punktskrift vises for eksempel store bokstaver og tall ved hjelp av to punktceller:

Stor bokstavtegn og talltegn i 6 punkt

Pkt. 6 (tegn for stor bokstav) i første celle viser at bokstaven i andre celle skal leses som en stor A.
Pkt. 3456 (talltegn) i første celle gir leseren beskjed om at det nå kommer et tall.

I 8-punkts punktskrift markerer blant annet pkt. 7 store bokstaver og pkt. 8 tall.

Bildet viser hvordan A og 1 vises i 8-punkt